

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

HE 241/2020 vp Ahvenanmaan asema

Perustuslakivaliokunta 19.3.2021

Neuvotteleva virkamies Timo Annala

Neuvotteleva virkamies Filip Kjellberg

Sote-uudistus

Tuloverotus Ahvenanmaalla

- Ahvenanmaalla verovelvollinen maksaa veroa valtiolle samoin perustein kuin verovelvolliset muualla maassa.
  - Lainsäädäntövalta valtionverotuksen osalta on valtakunnalla.
- Ahvenanmaalla on lainsäädäntövalta mm. kunnalle tulevan veron osalta.
  - Valtakunnan lailla ei voida säätää Ahvenanmaan kunnallisverotuksesta.
- Kun Sote-uudistuksessa kiristetään valtionverotusta, kiristyy valtionverotus myös Ahvenanmaalla, jos ei säädetä erikseen.

Valtionverotuksen kiristymisen estäminen Ahvenanmaalla

- Valtionverotuksen kiristyminen Ahvenanmaalla estettäisiin veroasteikon alemmilla marginaaliveroprosenteilla. Alennettaisiin samalla prosenttiyksiköllä, jolla kuntien veroprosentteja alennetaan Manner-Suomessa.
- Kyse samasta asiasta kuin HE 15/2017 vp ja HE 71/2017 vp, mutta tekninen toteutustapa on toinen.
  - Koska veroratkaisu poikkeaa hieman edellisestä kierroksesta, asteikon kautta tehtävä Ahvenanmaa-vähennys kohdistuu paremmin kuin HE:ssä 15/2017 vp ehdotettu erillinen Ahvenanmaan maakuntavähennys.
- Alempien marginaaliveroprosenttien johdosta esityksessä ehdotettujen veroperustemuutosten vaikutukset olisivat Ahvenanmaan maakunnassa asuville verovelvollisille vastaavanlaisia kuin Manner-Suomessa asuville.
  - Oletuksena, että Ahvenanmaa ottaa kunnallisverotuksessaan käyttöön vastaavan eläketulovähennyksen ja ansiotulovähennyksen kuin Manner-Suomessa.

Ahvenanmaan itsehallintolakia on muutettu

- HE:ssä 15/2017 vp ja 71/2017 vp ehdotetun Ahvenanmaan maakuntavähennyksen perustuslailliseksi ongelmaksi muodostui vähennyksen vaikutus Ahvenanmaalle maksettavaan verohyvitykseen. Lisäksi Ahvenanmaalle maksettava tasoitusmäärä olisi kasvanut perusteettomasti.
- Itsehallintolakia on muutettu Ahvenanmaan taloudenhoitoa koskevien säännösten osalta.
  - Verohyvitystä ei enää ole
  - Valtion tuloverojen kasvu ei enää vaikuta Ahvenanmaalle maksettavan tasoitusmäärän suuruuteen.
- Tuloverotusta koskevan ratkaisun johdosta ei näin ollen muodostu HE:n 15/2017 vp ja 71/2017 vp yhteydessä ilmenneitä perustuslaillisia ongelmia.

Kuntien jako-osuus yhteisöverosta

- Sote-uudistuksessa kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennettaisiin yhdellä kolmasosalla ja valtion osuutta kasvatettaisiin vastaavasti.
- Kuntien jako-osuudesta yhteisöveron tuottoon säädetään valtakunnan lailla verontilityslain 3 luvussa (532/1998).
- Myös tämän muutoksen osalta vaikutukset Ahvenanmaalle ovat muuttuneet Ahvenanmaan itsehallintolain muutoksen johdosta.
  - Ahvenanmaalla maksuun pantujen yhteisöverojen rahamäärä palautetaan verotasoituksena Ahvenanmaan maakunnalle, yhteisöverojen jako-osuuksien muutoksella ei ole vaikutusta Ahvenanmaan maakunnan rahoitusasemaan.
- Ahvenanmaan maakunnalla on toimivaltansa nojalla mahdollisuus jakaa rahoitusta Ahvenanmaan kunnille maakuntaosuuksina. Tältä osin kyse on Ahvenanmaan toimivaltaan kuuluvasta asiasta.
- Menettely vastaa HE:ssä 15/2017 vp ja 71/2017 vp ehdotettua menettelyä.

Vaikutukset eri veronsaajien verotuloihin

- Sote-verouudistus ei saa voimaan astuessaan aiheuttaa ansiotuloverotuksen kiristymistä.
- Kyseessä on merkittävä rakenteellinen muutos verojärjestelmään, jossa yhdistetään valtion- ja kunnallisverotuksen veropohjat ja lisäksi muutetaan useita eri ansiotuloverotuksen parametreja.
- Jotta veromuutokset voidaan toteuttaa siten, että verotuksen kiristymät minimoidaan, verotusta on kevennettävä uudistuksen yhteydessä.
- Kokonaisuutena sote-uudistuksen arvioidaan pienentävän verotuloja noin 200 miljoonaa euroa vuoden 2020 tasossa laskettuna. Tästä Ahvenanmaan maakunnan osuus arvioidaan olevan noin 1 miljoonaa euroa.
  - Ahvenanmaan maakunnan kuntien verotulojen arvioidaan pienenevän noin 4,2 miljoonaa euroa.
    - Kunnallisverotulot pienenisivät noin 0,9 miljoonaa euroa ja yhteisöverotulot noin 3,3 miljoonaa euroa.
  - Ahvenanmaan maakunnassa maksuunpantujen valtion tuloverojen tuoton arvioidaan kasvavan noin 3,3 miljoonaa euroa.
    - Progressiivisen tuloveron tuotto ja pääomatuloveron tuotto pysyisivät ennallaan ja yhteisöveron tuotto kasvaisi noin 3,3 miljoonaa euroa.
    - Yhteisöveron jako-osuuksien muutos on Ahvenanmaan maakunnan osalta neutraali.

Vaikutukset verovelvollisille Ahvenanmaan maakunnassa

- Uudistus toteutetaan siten, että sillä on mahdollisimman vähän vaikutuksia verovelvollisten verotuksen tasoon vuonna 2023.
- Uudistuksen jälkeen verovelvolliset maksavat saman verran kunnallisveroa ja valtionveroa kuin nykyisin ja kokonaisuutena verotuksen taso pysyy lähes ennallaan.
- Koska uudistuksessa muutetaan useita veroparametreja, uudistusta ei voida toteuttaa kuitenkaan niin, että kenenkään veroprosentti ei muuttuisi lainkaan.
- Uudistus toteutetaan hallituksen linjauksen mukaisesti siten, että keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla tarkasteltuna verotus kiristyy enintään 0,2 %-yks. Verotuksen kiristymät ja kevenemät kohdistuvat satunnaisille tulotasoille.

Vuoden 2023 veroasteikko Ahvenanmaalla

- Valtionverotuksen kiristyminen Ahvenanmaalla asuvien verovelvollisten kohdalla estetään ansiotuloveroasteikon alemmilla marginaaliveroprosenteilla.

Nykytila (2020)

Verotetta va ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittäväst ä tulon osasta, %
18100-27200	8	6
27200-44800	554	17,25
44800-78500	3590	21,25
78500-	10751,25	31,25

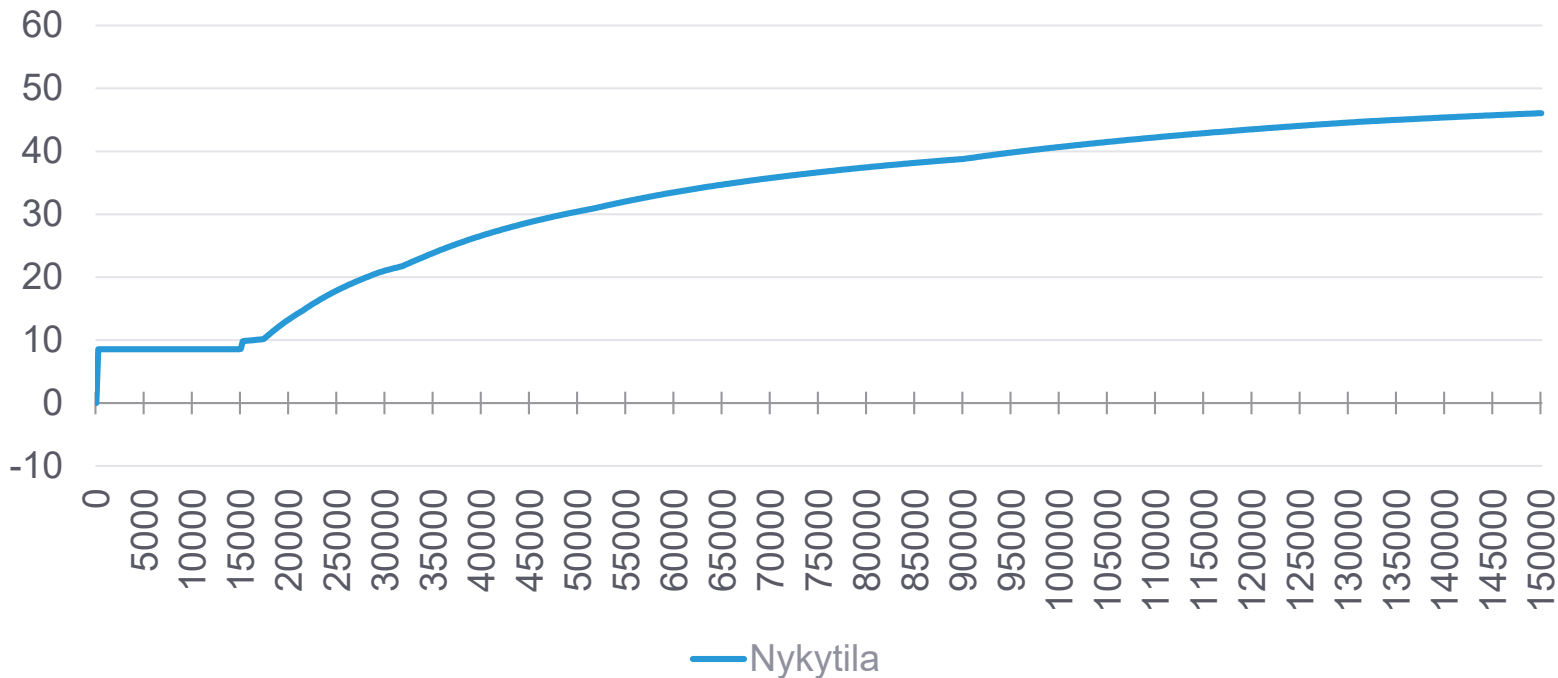
Uudistus Manner-Suomi

Verotetta va ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittäväst ä tulon osasta, %
0-18100	0	13,26
18100-27200	2400,06	19
27200-44800	4129,06	30,75
44800-78500	9541,06	34,5
78500-	21167,56	44,5

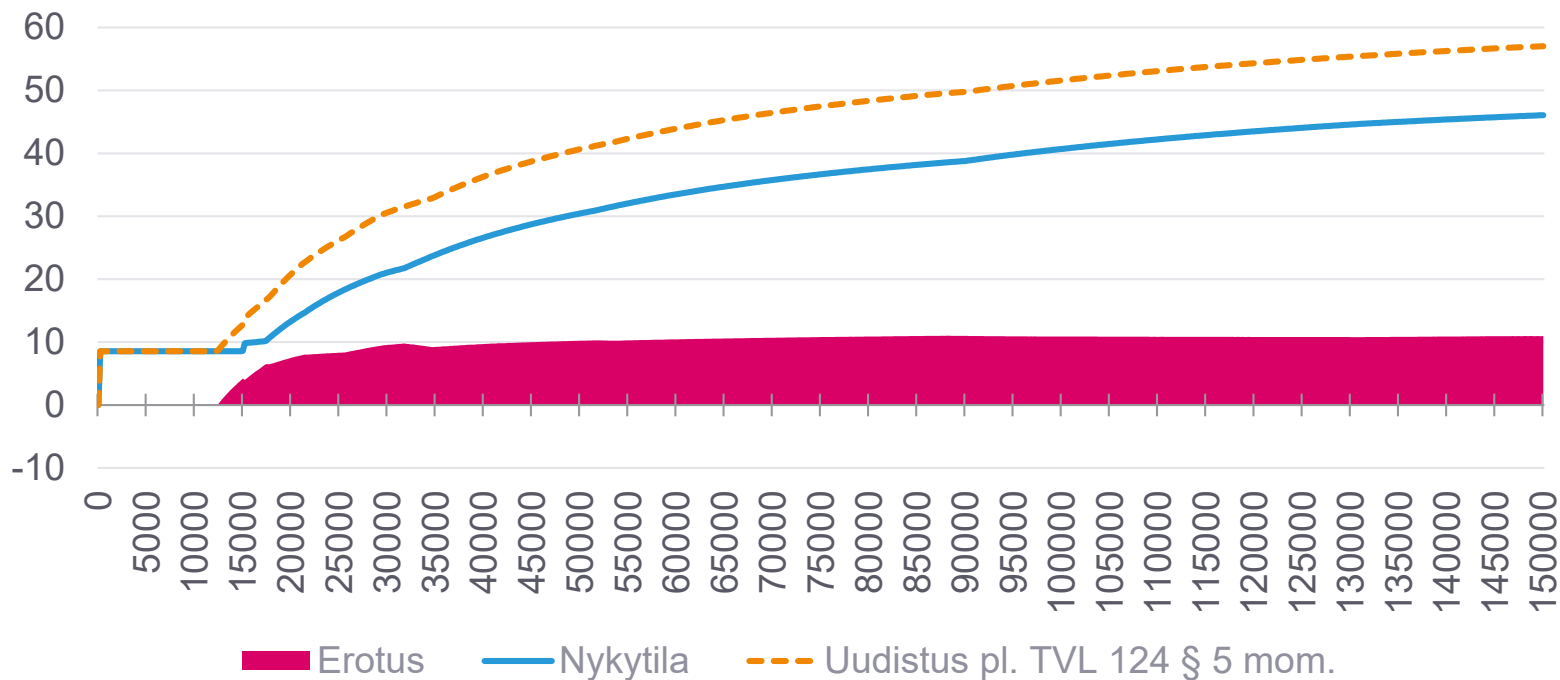
Uudistus Ahvenanmaa

Verotetta va ansiotulo, euroa	Vero alarajan kohdalla, euroa	Vero alarajan ylittäväst ä tulon osasta, %
0-18100	0	0
18100-27200	0	5,74
27200-44800	522,34	17,49
44800-78500	3600,58	21,24
78500-	10758,46	31,24

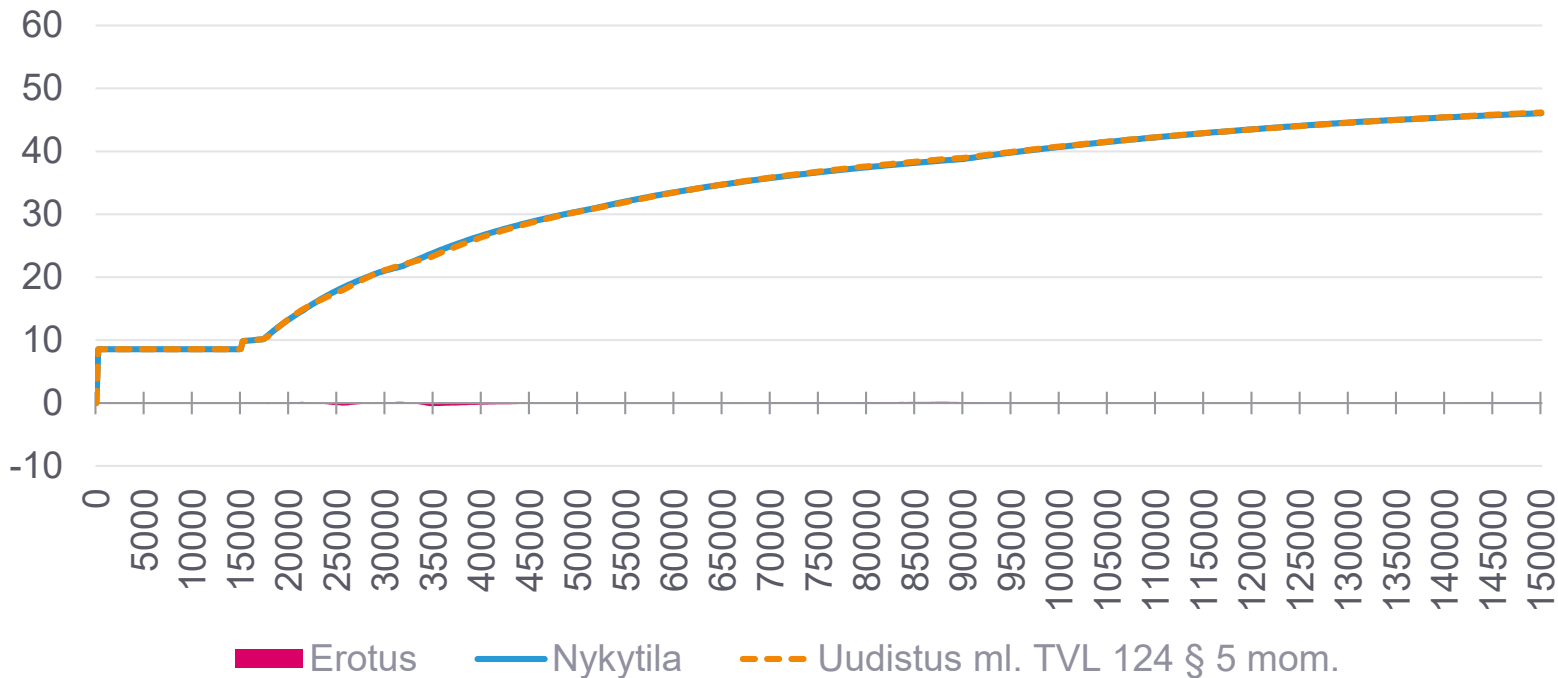
Nykytila | Palkkatulon keskimääräinen veroaste Ahvenanmaalla, %

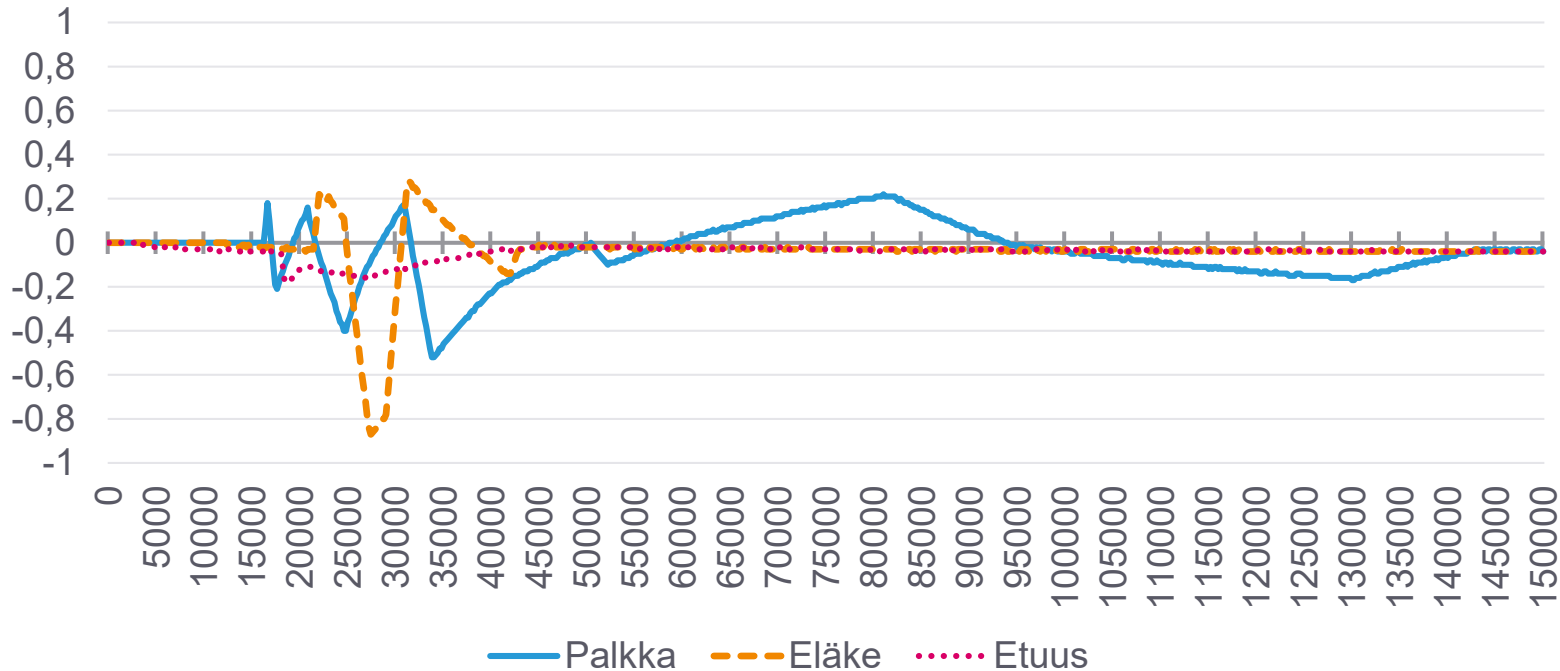
Uudistus | Palkkatulon keskimääräinen veroaste Ahvenanmaalla, %

Uudistus | Palkkatulon keskimääräinen veroaste Ahvenanmaalla, %

Veroasteen muutos eri tulonsaajilla eri tulotasoilla Ahvenanmaalla, %-yks.

Veroasteen muutos eri tulonsaajilla eri tulotasoilla Manner-Suomessa, %-yks.

